

מדריך

להקמת סייירת הורים

יחד ממשיכים
לבנות מדינה

מה במדריך?

- 1' עמ'..... ברוכים הבאים לקהילות אור
- 2' עמ'..... הערכים המובילים והמשימה
- 3' עמ'..... הקמת סיירת הורים ב 5 שלבים
- 4' עמ'..... שלב 1- הכנה מקדימה- מיפוי שותפים
- 5' עמ'..... שלב 2 - שולחן עגול
- 6' עמ'..... שלב 3- בניית מפגש חשיפה וגיוס מתנדבים
- 7-11' עמ'..... שלב 4 - הכשרה ונהלים
- 12' עמ'..... שלב 5- הצטיידות
- 13' עמ'..... שימור המתנדבים בסיירת
- 14' עמ'..... מה קורה אם מתנדבים לא משתבצים לסיור?
- 15-16' עמ'..... נוהל גיוס וקליטת מתנדב
- 17-18' עמ'..... נקודות חשובות בניהול סיירת
- 19' עמ'..... איך נדע שהצלחנו?
- 20' עמ'..... רישום מתנדבים ומתנדבות לסיירת
- 21' עמ'..... דרכי תקשורת לקבלת מידע נוסף

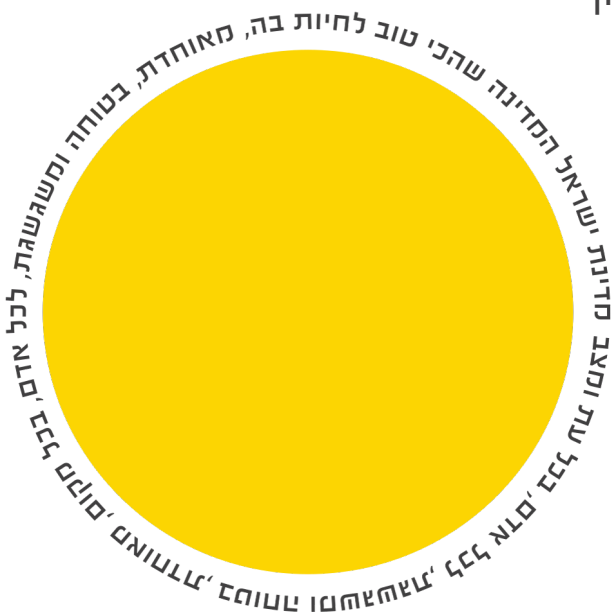
ברוכים הבאים לקהילות אור

אנו נמצאים בתקופה מאתגרת המציבה בפנינו שאלות מהותיות על החוסן האישי והלאומי שלנו, על הזהות והאחדות החברתית, על המנהיגות ועל איכות החיים של כולנו. במציאות זו, קהילות אור מציעה מודל של התחדשות חברתית המבוסס על עוצמתן של קהילות מקומיות.

אנו מאמינים שקהילות הן המפתח ליצירת חברה טובה יותר. כשאנשים מתחברים, חולקים חזון משותף ולוקחים אחריות על המרחב שלהם - נוצרת עוצמה אדירה של שינוי חברתי. קהילה חזקה היא הרבה יותר מאשר קבוצת אנשים החיים באותו מרחב גיאוגרפי - היא מארג חי של קשרים, תמיכה הדדית ועשייה משותפת.

החזון: יוצרים עתיד טוב יותר

מדינת ישראל, מדינה של חוסן ושגשוג, הבנויה מרשת קהילות המבוססות על ערכי אחווה, ערבות הדדית, יוזמה ותקווה. חברה אזרחית מלוכדת ופעילה המגשרת על פערים ומייצרת אופן דרך עשייה משותפת ומנהיגות הצומחת מהשטח ומהווה דוגמא לחיים משותפים המשפרים את איכות חיי התושבים.

הערכים החובילים אותנו

חוסן קהילתי

יצירת ודאות
ובטחון

אחריות, יוזמה
והשפעה

הפנמת האחריות
והיכולת האישית
לשינוי

עצמאות
תפקודית

אחריות לתושבים
ע"י התושבים

ערבות
הדדית

מעבר מפרט
לקהילה

המטרה

יצירת נוכחות הורית מיטיבה למוגנות בני נוער במרחב הציבורי.

חיזוק החוסן הקהילתי והגברת תחושת הביטחון האישי במרחב הציבורי, באמצעות יצירת דיאלוג בונה ואמפתי ונוכחות הורית לא-פורמלית המהווה גשר בין עולם המבוגרים לעולם הנוער.

הקמת סיירת הורים - 5 שלבים

הכנה מקדימה, חיפוי שותפים

שולחן עגול, בניית גאנט

בניית חפגש חשיפה וגיוס מתנדבים

הכשרה ונהלים

הצטיידות

5

שלבים

ואתם מוכנים

המטרה:

מיפוי שותפים הופך יוזמה
בודדת למכפיל כוח
קהילתי, ומוודא שכל
השחקנים ברשות פועלים
בשיתוף פעולה

שלב 1: הכנה מקדימה - מיפוי שותפים

מה עושים?

1. מיפוי שותפי ליבה.
2. שיחות מקדימות.
3. הכנה למפגש.

איך עושים?

מיפוי שותפי ליבה

רשמו את כל הגורמים שיש להם נגיעה ישירה או עקיפה לחיי הלילה של הנוער:
מנהל יחידת הנוער, מנהל אגף הביטחון (רבש"צ/קב"ט), חוקר נוער במשטרה, נציג שיטור
עירוני, מחזיק תיק חינוך, רכז מתנדבים, נציג מדור נוער ברווחה, מנהל אגף חינוך, יו"ר הנהגת
ההורים, ורכזי הקהילה. אל תשכחו לכלול דמויות משפיעות ("מנהיגים טבעיים") בשכונה או
בעיר.

טיפ: מצאו את "המשוגע לדבר" ברשות, ובקשו שיקשר אתכם עם כל בעלי התפקידים.
מתחילים את המיזם בכל מקרה - גם עם מספר שותפים קטן מהמיפוי!

שיחות מקדימות

לפני הפגישה המשותפת (שולחן עגול), חשוב לקיים שיחות אישיות קצרות עם השותפים המרכזיים. המטרה היא להציג להם את מטרת המיזם והמפגש, לשמוע כיצד המטרה פוגשת גם את הצורך שלהם במוגנות בני הנוער, ולהזמין להיות שותפים במהלך. בקשו את רשותם להוסיפם בהמשך לקבוצת שותפים מצומצמת ברשות על מנת לקבוע את מועד המפגש.

טיפ: הגיעו מוכנים עם הגדרת מטרת המיזם ו"למה עכשיו?": הכינו משפט מפתח אחד שמסביר את הדחיפות. למשל: "לקראת חופשת הקיץ, שעלולה להביא להתנהגויות סיכון בקרב בני הנוער, חשוב שהמרחב הציבורי יהיה בטוח עבורם". זה עוזר לרתום את השותפים סביב מטרה דחופה.

הכנה למפגש

מקום - בחרו מקום שיהיה נוח למפגש ונגיש לנציגי הרשות להגיע. מומלץ לבקש מאחד השותפים להזמין אליו לחדר הישיבות ברשות. במידה והדבר לא מתאפשר, גם שולחן בבית קפה, חדר במתנ"ס, או אירוח בתי יעשו את העבודה. סדרו את הכסאות במעגל או סביב שולחן, על מנת לאפשר שיח שוויוני ושיתופי.

הזמנת השותפים - חשוב לציין שלא מדובר ב"עוד ישיבה", אלא במפגש התנעה של מהלך אסטרטגי לעיר או השכונה לטובת מוגנות הנוער וחיזוק החוסן האישי והקהילתי.

מועד המפגש - פתחו קבוצת ווטסאפ תחת השם "הקמת סיירת הורים עירונית\שכונתית", צרפו את השותפים. העלו סקר עם 3 אפשרויות. בחרו במועד שבו רוב המשתתפים יכולים להגיע. שימו לב: תנו אפשרות מפגש מגוונות, בימים שונים ובשעות שונות (צהריים, ערב).

המטרה:

הקמת שולחן עגול היא הלב של המיזם - זהו השלב שבו הפרויקט מקבל אחריות קהילתית משותפת

שלב 2: שולחן עגול

מה עושים?

1. קיום שולחן עגול עם כל השותפים.
2. בניית גאנט ראשוני.
3. תכנון צרכים ומשאבים.

איך עושים?

על מנת שהמפגש יהיה יעיל וממוקד, כדאי להגיע עם מבנה ברור ולבחור מניחה שיוכל לשמור את הדיון ענייני.
מבנה מפגש מומלץ לשולחן עגול (60-90 דקות):

פתיחה וחיבור (15 דקות)

- הצגת ה"למה": הצגת החזון להקמת הסיירת והצורך הבוער מהשטח.
- ציינו כי המטרה היא למצוא את המכנה המשותף: למשל, המשטרה רוצה פחות ונדליזם, ההורים רוצים שהילדים יחזרו בשלום, והנוער רוצה מקום לשבת שממנו לא יגרשו אותו.
- סבב היכרות קצר: כל שותף מציג את תפקידו ונגיעתו לנושא הנוער.

תמונת מצב ונתונים (15 דקות)

- שיתוף מהשטח: הצגת מיפוי ראשוני של מוקדי החיכוך, שעות השיא ואירועים חריגים.
 - קולות מהקהילה: שיקוף של תחושות ההורים והתושבים כפי שעלו בשיחות מקדימות.
 - הביאו איתכם נתונים יבשים אך משמעותיים: היכן הנוער מסתובב? אילו אירועים חריגים קרו לאחרונה?
- הנתונים מונעים מהשיחה להפוך ל"שיח שכנים" ושומרים אותה ממוקדת במציאות.

שיח צרכים (25 דקות)

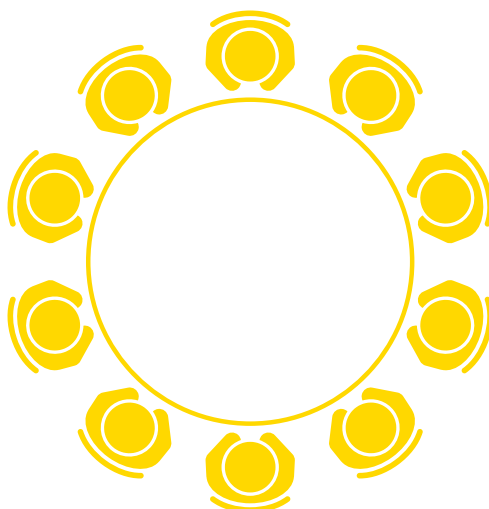
- "מה חסר לנו?": כל שותף (משטרה, רווחה, הורים) מגדיר מה חסר לו היום כדי להתמודד עם המצב.
- איתור המכנה המשותף: זיקוק המטרות שכולם מסכימים עליהן (למשל: "אפס ונדליזם בגנים" או "ביטחון אישי לנוער").

הגדרת גבולות גזרה ומשאבים (10 דקות)

- חלוקת אחריות: מי מבטח? מי מגייס? מי אחראי על הצידוד?
- מניעת כפילויות: הגדרה ברורה איפה הסיירת מתחילה ואיפה המשטרה/הפיקוח נכנסים לתמונה.
- איזה משאבים יש לנו ברשות ובקהילה? (מקום כינוס, תקציב לכיבוד\הכשרות\צידוד\החזר דלק\רכב).

סיכום וקביעת "גאנט ראשוני" (15 דקות)

- קביעת תאריך לכנס הגיוס: המועד שבו המיזם נחשף לציבור.
- מועדי הכשרה משוערים.
- מועד רצוי לתחילת הסיורים.
- בחירת צוות היגוי מצומצם: 2-3 אנשים שיובילו את היישום עד המפגש הבא.
- סיכום- כתבו פרוטוקול והוציאו סיכום קצר של ההסכמות, המשימות וחלוקת האחריות. הפיצו לקבוצת הווטסאפ המשותפת.

יוצאים לדרך

המטרה:

השקת הסיירת דרך אירוע תוכן מעשיר, המבסס את נחיצות המיזם ומגייס מסה קריטית של מתנדבים לנבחרת ההקמה

שלב 3: בניית מפגש חשיפה וגיוס מתנדבים

מה עושים?

כדאי להכין למפגש חשיפה:

מצגת לערב חשיפה- סיירת הורים

הזמנה לערב חשיפה

דף רישום מתנדבים

1. בונים מפגש חשיפה (ואת מפגשי ההכשרה).
2. פונים באופן אישי למי שעשוי להיות מתאים להתנדבות.
3. מפרסמים בכל הרשות.
4. מקיימים את המפגש.
5. רושמים מתנדבים מתעניינים.

איך עושים?

כדי שמפגש חשיפה יהפוך לאירוע קהילתי אטרקטיבי, הוא חייב לשלב בין תוכן פרקטי להורים לבין קריאה למנהיגות.

הזמנה למפגש

הזמנה שמבטיחה ערך (למשל: "ערב להורים איכפתיים: כלים לדיאלוג עם מתבגרים וחשיפת סיירת ההורים").
את ההזמנה פרסמו דרך אגף החינוך להורים, ועד הורים עירוני, דובר העיירה, רשתות חברתיות וקבוצות שכונתיות.

טיפ מנצח

פנו באופן אישי להורים אכפתיים ומעורבים בקהילה- ספרו להם על הקמת הסיירת, הזמינו אותם וציינו שלדעתכם מאוד מתאים להם להצטרף!

חבנה חפגש חשיפה חומלץ

קבלת פנים: מוזיקה שקטה ברקע, כיבוד קל ואיכותי, ועמדת רישום ידידותית כבר בכניסה.

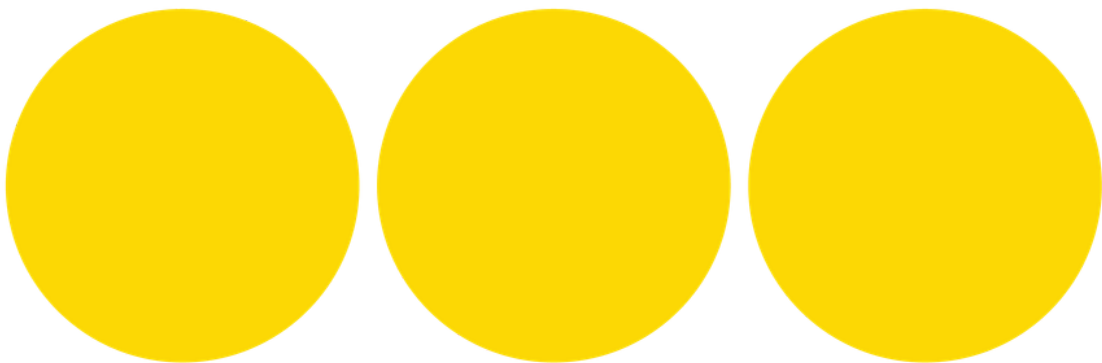
פתיחה וחיבור (3 דקות): דברי פתיחה קצרים של דמות מובילה שמציגה את המטרה, הערך ומבנה הערב.

הערך המוסף (40 דקות): הרצאה ממרצה איכותי או איש מקצוע על גיל ההתבגרות. זה ה"מגנט" שמביא את האנשים. המלצה: מומלץ, במידה ויש תקציב מתאים, לתאם את ההרצאה עם הספק שיעביר את ההכשרה למתנדבים.

הצגת הצורך (5 דקות): הצגת נתונים אמיתיים (בצורה מכבדת) על מה שקורה בלילות ביישוב/בשכונה. זה השלב שבו הופכים את הבעיה המופשטת לאחריות משותפת.

הצגת הפתרון (5 דקות): "מה זה סיירת הורים?" : הסבר קצר על המודל - מה עושים בפועל, מהן שעות הפעילות, והדגשה שאנחנו שם כדי להקשיב, לא כדי לאכוף. אפשר לשלב עדות אישית : מתנדב מסיירת אחרת או הורה מקומי שמספר על ההתנדבות והערך שלה. הציגו את גאנט הסיירת: תאריכי מפגשי ההכשרה.

הנעה לפעולה (5 דקות): חלוקת דפי הרשמה פיזיים- אל תחכו ללינק בוואטסאפ. תנו להם למלא פרטים כשהם עוד בחדר.

המטרה:

להעניק למתנדבים ביטחון מקצועי וכלים מעשיים ליצירת דיאלוג עם בני נוער, תוך הגדרת גבולות גזרה ברורים ושפה משותפת

שלב 4: הכשרה ונהלים

מה עושים?

1. בונים הכשרה לסיירת \ שוכרים ספק חיצוני
2. בונים נהלים לסיירת כחלק מההכשרה

כלים שיעזרו לכם:

רשימת ספקים מומלצת:
ד"ר אורי גדס אילני
מורן מוסט

נהלי סיירת מומלצים - בסוף
המדריך

הכוח הוא שלכם, ההורים. הם ללא תקציב ניתן להקים סיירת מנצחת!

מבנה ההכשרה

מפגש 1- היכרות, חזון, תפקיד וגבולות גזרה, עולם הנוער והמציאות בשטח
מפגש 3- תקשורת מקרבת ודיאלוג בגובה העיניים
מפגש 3- סימולציות, נהלים וטקס סיום

חפגש הכשרה 1

היכרות, חזון, תפקיד וגבולות גזרה

המטרה: היכרות וגיבוש, הבנת המודל ויצירת זהות קבוצתית.
נפתח במשחק היכרות קצר (השתמשו בבנק המתודות המצורף).

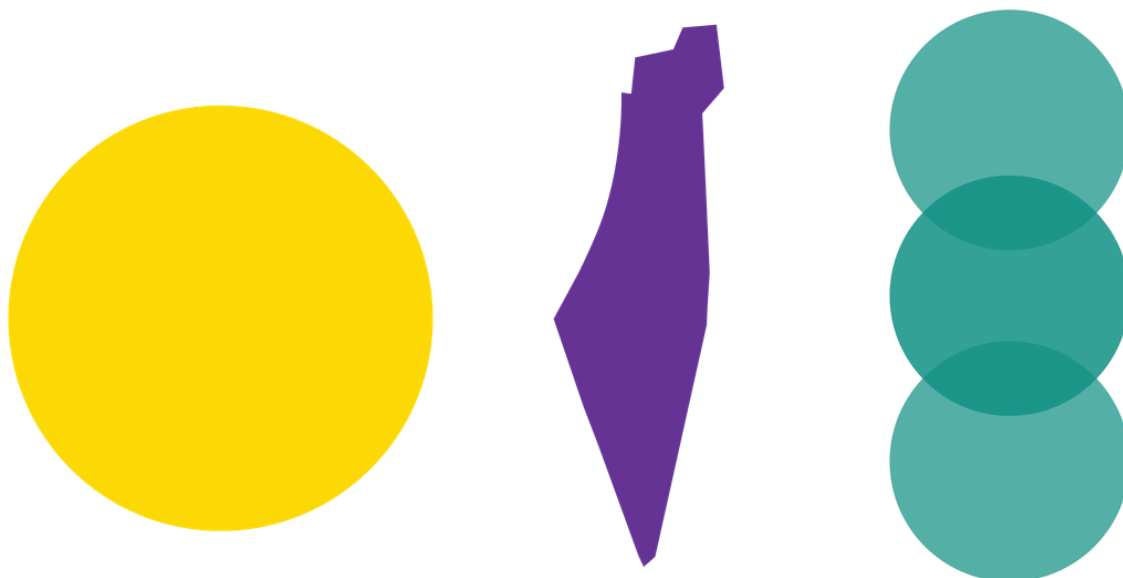
הגדרה: מה היא סיירת ההורים? קבוצה של הורים אכפתיים שמסיירת ברחבי העיר למען מוגנות הנוער במרחב הציבורי.

הצגת המטרות: נוכחות, הקשבה וצמצום סיכונים.

מה נדרש ממני המתנדב: התנדבות של לפחות אחת לחודש, 3 שעות בשעות הלילה. השתתפות במפגשי הסיירת.

הגדרת גבולות הגזרה: אנחנו לא שוטרים. מתי אנחנו מתערבים ומתי אנחנו קוראים לכוחות הביטחון/פיקוח (השתמשו ברשימת הנהלים המצורפת).

ביטוח ונהלים: הסבר משפטי על ההתנדבות (אם מתנדבים דרך הרשות, יש ביטוח מתנדבים של יחידת המתנדבים. צרו קשר עם רכז המתנדבים בעיר).

עולם הנוער (המציאות בשטח)

המטרה: הכרת המציאות שפוגשים בלילה.
מומלץ להזמין את חוקר הנוער ברשות להיות שותף \ להעביר את החלק הזה במפגש.

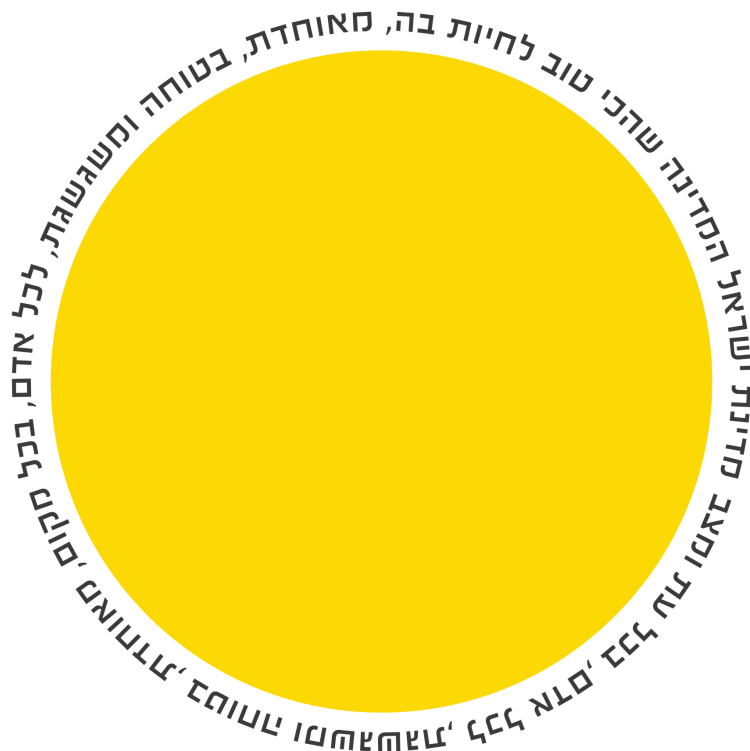
מאפייני גיל ההתבגרות: למה הם בחוץ? הצורך בשייכות ובבדיקת גבולות.

חומרים וסיכונים: סקירה על אלכוהול, סמים נפוצים ("גז קצפות" וכדומה), ונדליזם ומוגנות ברשת.

מיפוי עירוני: היכן ה"זולות" המקומיות? מהם מוקדי הרעש והחיכוך ביישוב/בשכונה שלנו.
קביעת נקודות הסיור החמות בעיר- שיהיו את מפת הסיורים.

מהן השעות הקריטיות? חוקר הנוער והמוקד העירוני ידעו מהן השעות הקריטיות למוגנות.
ההמלצה שלנו בין 01:00-22:00 בימי חמישי ושישי, ובימי חופשות הלימודים.

מה אמור להדליק לנו נורה אדומה? (נערה לבד עם הרבה נערים, נוכחות של אלכוהול או סמים).

חפגש הכשרה 2

תקשורת מקרבת ודיאלוג בגובה העיניים

כלים שיעזרו לכם:

מצגת תקשורת מקרבת

המטרה: רכישת כלים לשיחה שאינה מעוררת התנגדות.

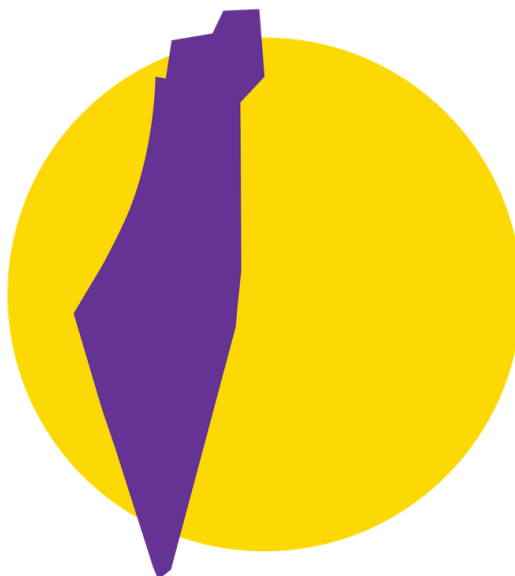
עקרונות התקשורת המקרבת (NVC): איך לגשת לקבוצת נוער בלי להישמע "מטיף" או "מאיים".

השתמשו במצגת - תקשורת מקרבת לסיירת הורים

אמנות ההקשבה: איך להפוך לכתובת בטוחה עבור נער/ה שרוצים לשתף.

שפת גוף וטונציה: איך הנוכחות הפיזית שלנו משפיעה על הדינמיקה בשטח.

תרגול (סימולציות): פתיחת שיחה עם קבוצה, התמודדות עם ציניות או סירוב לשוחח.

חפגש הנשרה 3

כלים שיעזרו לכם:

נהלי סיירת מומלצים

טמפלט יומן דיווח פיזי ודיגיטלי

סיחולציות , קביעת נהלים

המטרה: קביעת נהלים, תרגול ומוכנות לסיורים. מומלץ לשתף במפגש עו"ס נוער\ לבקש שתעביר את המפגש.

תרגול ויצירת נהלים:

בחרו 4 מתנדבים: 2 שישחקו נערים, 2 שישחקו מתנדבים סיירת הורים. בכל סיטואציה, החליפו מתנדבים ונתחו את המתרחש בקבוצה. אין נכון או לא נכון. אל תעבירו ביקורת, אלא השתדלו לשאול- כיצד ראוי לנהוג? מהמסקנות, נסחו וכתבו:

- נהלים
- עקרונות עשה ואל תעשה.
- פרוטוקול דיווח מול מי עובדים בזמן אמת (מוקד עירוני, משטרה, רכז הסיירת).

סיטואציה 1

חבורת בני נוער יושבת בגינה ציבורית בשעה 01:00 בלילה עם מוזיקה בווליום גבוה, בלב שכונת מגורים. השכנים כבר מתחילים לפתוח חלונות ולצעוק. האתגר: איך לבקש להנמיך מבלי לייצר אנטיגוניזם, ואיך למנוע מהסיטואציה להסלים לעימות עם השכנים.

סיטואציה 2

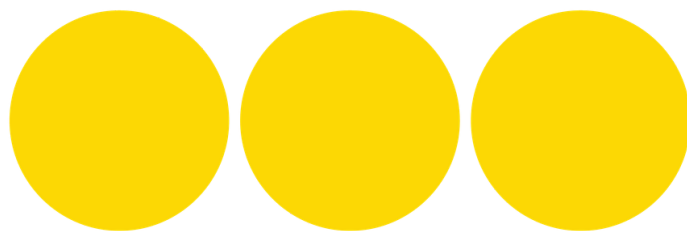
נער/ה במצוקה בצד: במהלך הסיור הצוות מזהה נערה שיושבת לבדה על ספסל מרוחק, בוכה או נראית מנותקת, בזמן שחבריה נמצאים במרחק מה ממנה ולא שמים לב. האתגר: יצירת קשר ראשוני עדין ולא מאיים ("שלום, אני מאיה, אמא מתנדבת בסיירת הורים. איך קוראים לך? אני רואה שאת פה בשעה מאוחרת, חשוב לי לדעת שאת בסדר, תוכלי לומר לי מה הסיבה שאת כאן?"), וזיהוי האם מדובר באירוע שדורש דיווח לגורמי מקצוע.

סיטואציה 3

אלכוהול ו"זולות": קבוצת נערים (נראים מתחת לגיל 18) יושבת במקום מסתור עם בקבוקי אלכוהול פתוחים. חלקם כבר נראים בהשפעת אלכוהול מתקדמת. האתגר: הבנת גבולות הגזרה - אנחנו לא שופכים להם את האלכוהול (זה תפקיד המשטרה), אלא מוודאים שכולם בהכרה ומרגישים טוב.

כלים שיעזרו לכם:

- פורמט יומן סיור דיגיטלי ופיזי
- טבלת רישום דיגיטלית לסיורים
- טמפלט תעודת מתנדב

סיטואציה 4

ונדליזם בתהליך: הצוות נתקל בקבוצה שמתחילה לרסס גרפיטי על קיר מועדון הפיס או מנסה לשבור ציוד בגן שעשועים.
האתגר: זיהוי הרגע שבו עוברים מ"דיאלוג" ל"דיווח" למוקד/משטרה, ושמירה על ביטחון המתנדבים (לא להיכנס לעימות פיזי).

בחירת צוות מוביל, רישום וטקס סיום

לקראת סיום

בחירת צוות מוביל: בקשו צוות מתנדבים שירצו להיות הצוות המנהל של הסיירת. הם יקבלו החלטות ויקדמו מהלכים. מתוך הצוות הזה, ניתן לבחור יו"ר סיירת.

רישום לסיורים: החליטו והציגו כיצד נרשמים לסיורים? השתמשו בטבלה המצורפת. מומלץ להגדיר תאריך שבו כולם משתבצים לחודש הבא (למשל: בכל 25 לחודש, נרשמים לחודש שאחרי).

נקודת כינוס: קבעו מקום כינוס, או נקודת כינוס ממנה יוצאים לסיור יחד.

טקס סיום: חלוקת תעודות מתנדב וציוד (אם יש) וקביעת המשמרת הראשונה.

המטרה:

מעטפת תומכת לסיירת בשטח, אך הציד המשמעותי ביותר הוא הלב הקשוב, האכפתיות והרצון לייצר מוגנות

שלב 5: הצטיידות

ציד הסיירת הינו חשוב. אך אינו הכרחי לקיום הסיירת. במידה ויש תקציב המאפשר להצטייד זוהי המלצת רכישת הציד:

חולצת סיירת הורים: כדי שבני הנוער יזהו מרחוק שיש כאן כתובת בטוחה ולא זר חשוד.

ערכת עזרה ראשונה בסיסית: למקרים של פציעה קלה או צורך במענה ראשוני.

כרטיסי "קשר חם": כרטיס קטן עם מספרי חירום (ער"ן, מוקד עירוני, קווי סיוע) לחלוקה לבני נוער שזקוקים לעזרה מעבר לשיחה ברחוב. אם לסיירת ההורים יש טלפון משלה- ניתן להוסיף את המספר.

כיבוד: שימוש בכיבוד כ'שובר קרח' המאפשר יצירת קשר ראשוני לא-פורמלי, ריכוך ההתנגדות הטבעית של בני הנוער וביסוס עמדה של דאגה והכנסת אורחים במרחב הציבורי. המלצה חמה- רכשו וחלקו מים ומנטוס. זה נגיש, זמין, לא מלכלך ולא נמס. בחורף- תרמוס תה חם יעשה פלאים. איך זה עובד בפועל:

- הורדת מגננות: הצעה של משהו מתוק משנה את הדינמיקה בשיחה – במקום "מה אתם עושים כאן?", הפנייה היא "רוצים משהו מתוק?". זה מייצר פתח לשיחה נייטרלית.
- סיבה לעצור: בני נוער בדרך כלל נמצאים בתנועה או בקבוצה סגורה. ה"מנטוס" נותן להם וגם למתנדבים סיבה לגיטימית לעצור לרגע ולהחליף מילה.
- יצירת "חוזה" חיובי: קבלת משהו קטן מייצרת באופן לא מודע תחושת מחויבות הדדית ופתיחות להמשך הדיאלוג.
- מענה לצורך פיזי: לעיתים קרובות, בני נוער שנמצאים בחוץ שעות ארוכות פשוט צמאים או רעבים. דאגה לצרכים הבסיסיים שלהם היא הדרך המהירה ביותר להראות שאכפת לנו מהם.
- הערה חשובה למתנדבים: המנטוס הוא רק התירוץ. המטרה היא לא לחלק ממתקים, אלא להשתמש ברגע החלוקה כדי לשאול 'מה נשמע?', 'איך עובר הלילה?' ופשוט להיות שם עבורם.

שי למתנדבים: שיחולק אחת לשנה, להוקרה.

שימור המתנדבים ושימור הסיירת

ניהול קבוצת מתנדבים בסיירת הורים דורש איזון עדין בין ניהול אופרטיבי (לו"ז ונהלים) לבין הזנה רגשית (תחושת משמעות ושייכות). הנה העקרונות המרכזיים לניהול אפקטיבי:

1. שימור המוטיבציה:

מתנדבים בסיירת פוגשים לעיתים לילות שקטים ומשעממים, או לחלופין לילות מורכבים רגשית.

- תחושת משמעות: חשוב לשקף להם כל הזמן את האימפקט. גם לילה שבו "לא קרה כלום" הוא הצלחה - כי הנוכחות שלהם מנעה אירועים.
- הערכה והוקרה: לא לחכות ליום המתנדב. מילה טובה בוואטסאפ אחרי סיור או "תודה" אישית עושות את ההבדל בין מתנדב חד-פעמי למתנדב לשנים.

2. יצירת נבחרת

הסיירת היא לא רק שירות לעיר, היא קבוצה חברתית עבור המתנדבים עצמם.

- הווי חברתי: מפגשי העשרה, הרמות כוסית ושיחות הקפה לפני היציאה לסיור בונים קשרים אישיים. ככל שהמתנדבים יהיו חברים זה של זה, המחויבות שלהם לסיירת תגדל.
- שותפות בקבלת החלטות: שתפו את הסיירת בדילמות. תנו להם להציע שינויים במסלול הסיור או בדרכי הפנייה לנוער. כשאדם שותף ליצירה, הוא מחויב לתוצאה.
- חלוקת אחריות: חלקו אחריות למתנדבים: אחראי גיוס, אחראי שיבוץ, אחראי ימי הולדת, אחראי רשתות חברתיות וכו'. הדבר מקל על המשימה ומייצר תחושת שייכות ושותפות

3. תקשורת וזמינות

- קבוצת הוואטסאפ: צריכה להיות ערוץ נקי ומקצועי. הודעות על שיבוצים, עדכונים מהשטח ופרגון. חשוב למנוע הצפה של הודעות לא רלוונטיות כדי לשמור על קשב המתנדבים.
- גמישות מול מחויבות: הורים הם אנשים עמוסים. הניהול צריך לאפשר גמישות (מערכת שיבוץ נוחה) מצד אחד, אך לעמוד על הנהלים הקריטיים (כמו יציאה בזוגות לפחות) מצד שני.

4. שמירה על הסיירת

יש נושאים שמפלגים בין חברי הסיירת. למשל: פוליטיקה. במקרה כזה על הצוות המנהל לבקש להשאיר את השיח המפלג מחוץ לקבוצה, לא כדי להשתיק פיות, אלא כי מוגנות הנוער והסיירת חשובה יותר מהכל. יש פלטפורמות אחרות שבהן ניתן לשוחח בנושאים מפלגים.

מה קורה אם מתנדבים לא משתבצים לסיורים?

זהו אחד האתגרים השכיחים ביותר בניהול מתנדבים ("מתנדבים רדומים"). המטרה היא לפעול ברגישות כדי להבין אם מדובר במחסום טכני, חוסר ביטחון או פשוט עומס בחיים האישיים. להלן פרוטוקול הפעולה המומלץ:

1. שלב "הגילוי המוקדם" (אחרי חודש ללא שיבוץ)

- אל תתנו לזמן לעבור. ככל שמתנדב מתרחק, כך קשה יותר להחזיר אותו.
- הודעה אישית (לא בקבוצה!): שלחו הודעת וואטסאפ חמה בסגנון: "היי דני, שמנו לב שלא הצלחת להשתבץ לאחרונה. הכל טוב? מחכים לראות אותך איתנו בשטת."
- המטרה: לבדוק אם יש בעיה טכנית (לא מסתדר עם האפליקציה/לינק) או בעיה בל"ז.

2. זיהוי חסמים ומתן פתרונות

לפעמים הבעיה היא לא חוסר רצון, אלא "פחד מהשטח". הצעת חניכה מחודשת: אם המתנדב מרגיש חוסר ביטחון, הציעי לו להצטרף לסיור עם מתנדב ותיק מאוד (חונך) כדי להוריד את הלחץ.

3. שיחת "יחסינו לאן" (אחרי חודשיים-שלושה)

- אם המתנדב עדיין לא משתבץ למרות הפניות האישיות, יש לקיים שיחה טלפונית קצרה ומכבדת: שיקוף המצב: "אנחנו מאוד מעריכים את הנכונות שלך, אבל הסיירת בנויה על רציפות. האם התפקיד כרגע מתאים לחיים שלך?"
- אפשרות ל"הקפאה": הצעה לעבור למעמד של "מתנדב רזרבי" או "חופשת התנדבות" לזמן מוגדר, במקום לפרוש לגמרי. זה שומר על דלת פתוחה לעתיד.

4. שלב השחרור

- אם ברור שהמתנדב לא יחזור לפעילות:
- פרידה מכבדת: הסרה מקבוצת הוואטסאפ המבצעית בתיאום איתו, תוך שליחת תודה אישית על הנכונות והזמן שהשקיע בהכשרה.
- שמירה על קשר קהילתי: הזמנה להישאר ברשימת התפוצה של אירועי השיא או ההרצאות של הסיירת, כדי שלא ירגיש "מנודה" מהקהילה.

נוהל גיוס וקליטת מתנדב – סיירת הורים

נוהל גיוס מסודר הוא המפתח לבניית נבחרת יציבה ומניעת "נשירה" של מתנדבים נלהבים.
הנה מבנה מומלץ לנוהל:

ערוצי הגיוס (איך מגייסים?)

- פרסום דיגיטלי: פוסטים בפייסבוק העירוני, הודעות בקבוצות הוואטסאפ של ועדי ההורים ותנועות הנוער.
- כנס החשיפה: האירוע המרכזי שבו הופכים מתעניינים למתנדבים (כפי שבנינו קודם).
- שיטת "חבר מביא חבר": עידוד מתנדבים קיימים להביא הורים נוספים מהמעגל האישי שלהם (השיטה היעילה ביותר).
- דוכני נוכחות: הצבת עמדת רישום באירועים קהילתיים גדולים (יום העצמאות, פסטיבלים מקומיים).

זמני תגובה

- יצירת קשר ראשוני: חזרה לכל מי שהשאיר פרטים תוך 48 שעות לכל המאוחר. מהירות התגובה מעידה על רצינות המיזם ומחזקת את תחושת החשיבות של המתנדב.
- שיחת סינון קצרה (5-10 דקות): בשיחה זו בודקים התאמה בסיסית, מבקשים שהמתנדב יספר על עצמו, מספרים על מטרת הסיירת, מסבירים על מחויבות מינימלית (התנדבות אחת לחודש, 3 שעות סיור בלילה והשתתפות במפגשים והכשרות כאחת לרבעון).

תהליך ההכשרה והרישום

- שליחת טפסים: מיד לאחר השיחה, שליחת לינק לטופס נהלים.
- הזמנה להכשרה: צירוף המתנדב לקבוצת הוואטסאפ של ה"נבחרת החדשה" או הסיירת ועדכון על מועדי מפגש ההכשרה \ הכשרה "תוך כדי תנועה" על ידי מתנדב חונך.

מודל "מתנדב חונך"

בסיוור הראשון, כל מתנדב חדש יוצמד למתנדב ותיק:

הגדרת החונך: מתנדב פעיל מעל חצי שנה שמכיר היטב את נקודות המפגש והנהלים.

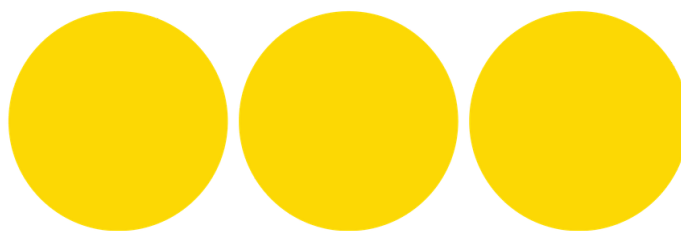
תפקיד החונך: עריכת היכרות אישית לפני היציאה לסיוור הראשון.

הדרכה צמודה במהלך הסיוור על "איך ניגשים" ו"איך מדווחים".

מתן משוב חיובי ומחזק בסיום המשמרת.

משך החניכה: שני הסיוורים הראשונים יתבצעו תמיד בליווי החונך, עד שהמתנדב החדש מרגיש בטוח לפעול

עצמאית בצוות.

נקודות חשובות בניהול סיירת

פרסום הסיירת

פרסום הסיירת הוא הצינור שהופך יוזמה מקומית לתנועה קהילתית, הוא מייצר לגיטימציה בעיני הנוער, ביטחון עבור ההורים, סיוע בגיוס מתנדבים נוספים וגאווה ליחידת המתנדבים. פרסמו את הסיירת בכל פלטפורמה אפשרית.

עקרונות "ברזל" למתנדב בנושא חיסיון מידע

- מה שקורה בסיור - נשאר בסיור: אין לשתף שמות, תיאורים מזהים או אירועים ספציפיים עם חברים, בני זוג או בקבוצות וואטסאפ שאינן מבצעיות.
- הפרדה בין "הורה" ל"מתנדב": גם אם ראית את הילד של השכן בסיטואציה מביכה, התפקיד שלך כמתנדב מסתיים בדיווח פנימי (אם נדרש). חל איסור מוחלט "לרוץ לספר" להורים אחרים ביישוב.
- איסור צילום: חל איסור מוחלט על צילום בני נוער במרחב הציבורי במהלך פעילות הסיירת. הטלפון נשאר בכיס, אלא אם יש צורך בחירום.
- דיווח מקצועי בלבד: המידע עובר אך ורק לרכז הסיירת או לגורמי המקצוע (רווחה/משטרה) לפי הצורך המבצעי, ובאופן אנונימי ככל הניתן.
- הגנה על הנוער ברשת: גם בפרסום הצלחות של הסיירת ברשתות החברתיות, לעולם לא יופיעו תמונות או פרטים של בני נוער שפגשנו.

נקודות חשובות בניהול סיירת

השותפות הרשותית: המפתח לחוסן ורצף מוגנות

בעוד ששותפות בין סיירת ההורים לגורמים ברשות אינה הכרחית לקיום הסיירת, אך היא חשובה. סיירת ההורים אינה פועלת בואקום, הצלחתה תלויה ביצירת "רשת ביטחון קהילתית" המסנכרנת בין המתנדבים בשטח לבין גורמי המקצוע ברשות. שותפות זו היא מכפיל כוח שהופך את הסיירת מזרוע התנדבותית מבודדת לחלק בלתי נפרד ממערך המוגנות היישובי.

מדוע השותפות קריטית?

1. יצירת רצף יום-לילה: בעוד אגפי החינוך והרווחה פוגשים את בני הנוער במסגרות הפורמליות בשעות היום, הסיירת היא "העיניים והאוזניים" שלהם בלילה. השותפות מאפשרת העברת מידע ותובנות על טרנדים ומוקדי סיכון, ובכך בונה מענה הוליסטי לכל נער ונערה.
2. מעטפת ביטחון ולגיטימציה: החיבור לאגף הביטחון, הפיקוח והשיטור הקהילתי מעניק למתנדבים גב מבצעי, הגדרת סמכויות ברורה והגנה אישית. הסנכרון מול המוקד העירוני מבטיח שכל אירוע חריג יקבל מענה מקצועי מיידי, תוך שמירה על גבולות הגזרה בין "נוכחות הורית" לבין "אכיפה".
3. מקסום משאבים יישוביים: עבודה משותפת מונעת כפל מבצעים ומאפשרת הקצאת משאבים חכמה - החל ממיפוי "זולות" משותף ועד להכשרות מקצועיות של הרשות שפתוחות למתנדבים.
4. הערך המוסף לשותפים: הסיירת אינה מהווה תחליף לאנשי המקצוע, אלא מתפקדת כחישן קהילתי. היא מאפשרת לרווחה ולביטחון "להרגיש" את השטח ללא תיווך, לזהות מצוקות בשלב מוקדם ולייצר הרתעה רכה וקהילתית המפחיתה את הצורך בהתערבות משטרתית אגרסיבית.

לסיכום: שותפות רב-מערכתית מבטיחה שסיירת ההורים תדבר ב"שפה יישובית" אחת, תגביר את אמון הציבור ותהפוך למודל של מנהיגות מקומית המבוססת על אחריות משותפת של כלל אגפי הרשות.

איך נדע שהצלחנו ?

כדי לדעת אם הסיירת באמת עושה שינוי, אנחנו צריכים מדדים שמשלבים נתונים יבשים (כמות) יחד עם תחושות מהשטח (איכות).

הנה הצעה למדדי הצלחה מחולקים לקטגוריות:

מדדי פעילות (כמותיים)

- רציפות סיורים: עמידה ב-80% מתוכנית הסיורים השנתית
- מצבת מתנדבים: שמירה על גרעין יציב של מתנדבים (למשל: לפחות 20 מתנדבים פעילים בשנה הראשונה).
- אחוז תחלופה (NPI): שיעור נמוך של נשירת מתנדבים (פחות מ-15% בשנה).

מדדי שטח וממשקים (איכותיים ומבצעיים)

- כמות אינטראקציות: מספר השיחות המשמעותיות שנוהלו עם בני נוער במהלך סיור.
- ירידה באירועי ונדליזם/רעש: דיווחים מהמוקד העירוני או מהמשטרה על ירידה בכמות התלונות במוקדי החיכוך המוכרים שבהם הסיירת פועלת.

מדדי חוסן וקהילה (תפיסתיים)

- תחושת ביטחון של הורים: סקר קצר בקהילה המראה עלייה בתחושת הביטחון של הורים לשלוח את ילדיהם למרחב הציבורי בלילה.
- לגיטימציה בקרב הנוער: משוב (אפילו לא פורמלי) מבני נוער שמעיד על כך שהם רואים בסיירת "כתובת בטוחה" ולא "גוף מציק".
- שביעות רצון מתנדבים: משוב חיובי של המתנדבים עצמם על תחושת המשמעות והשייכות שלהם לקבוצה.

דישום מתנדבים ומתנדבות לסיירת

[illegible]

נהלי סיירת לדוגמה

לפני היציאה לסיור

מפגש בנקודת כינוס\ מבנה הסיירת בשעה 22:00.

החלטה על 5 נקודות לסיור.

שיחה עם יומנאי המשטרה ומוקד 106- לידיעה:

1. שיכירו שאתם יוצאים לסיור.

2. לעדכן על אתרי הסיור.

3. לקבלת דגשים מהם במידה ויש.

הצטיידות: תיק עם פלאפון (אם יש), פק"ל קפה, ע"ר, אפודים זוהרים, כבוד קל ומים.

יציאה לסיור – 22:15.

צילום תמונה לסושיאל 😊

סיום הסיור

חזרה למבנה הסיירת בשעה 24:45.

הטענת הפלאפון (אם יש).

מילוי דו"ח סיור.

סיכום סיור.

במידה ועלה מקרה חריג- לדווח בבוקר שאחרי ליו"ר הסיירת.

הודעה ליומנאי ולמשטרה שהסיור הסתיים.

חזרה לבתים שמחים ומרוצים 😊.

במהלך הסיור

המטרה: מוגנות בני נוער במרחב הציבורי.

כיצד? שיח מקרב, יצירת קשר, נוכחות של מבוגר משמעותי.

את השיחה תמיד יתחיל דובר מוביל.

אורך כל מפגש כ-7-10 דקות.

מבנה השיחה:

"ערב טוב אנחנו סיירת הורים".

נציג את השם שלנו= מסייע לצמצום הזרות. "שלום אני דורון מה שלומכם? מי אתם?"

אם הם מספקים את שמם - להשתמש בו כאשר פונים אליהם.

להתעניין בהם: "אתם מהעיר? מאיזה בית ספר? איזו מגמה? מה רוצים לעשות בצבא?".

אפשר להציע תה\מים וכיבוד.

אם נוצר קשר, ובמידת הצורך – אפשר לייצר שיח על מוגנות. השיח הוא לא על מה חוקי ולא חוקי אלא על מוגנות, גבולות,

משמעות, אחריות.

לפני פרידה- "אנחנו ממשיכים לסייר באזור, אם תצטרכו אותנו אנחנו פה".

לתת את מספר הטלפון של הסיירת.

אם ישאלו מה אנחנו עושים פה? התשובה: "אנחנו פה לתת ביטחון לנוער בלילות". למה? "כי אכפת לנו מכם".

עשה ואל תעשה בסיור

אל תעשה

- דוגמא אישית- לא נשתה\ נעשן ליד הנוער.
- לא נחרים להם לעולם כלום (אין לנו סמכות).
- לא נאיים במשטרה ובגבולות החוק.
- החלטנו שאנו לא מתקשרים להורים. אם יש בעיה אקוטית- מד"א\ שיטור\ משטרה.
- לא מכניסים נוער לרכב. אפשר ללוות ברגל הביתה.
- אין לגעת בנערים ובנערות.
- אנו לא מעניקים טיפול רפואי. במידה שיש צורך בעזרה ראשונה מספקים להם את הפלסטר שישימו לעצמם.
- לא להראות במרחב עם משטרה\ שיטור.
- לא נתערב בתגרה או במצב מסוכן (נזמין משטרה).

עשה

- נבוא בלב פתוח, נטול שיפוטיות.
- דוגמא אישית- נדבר בנימוס ונועם.
- נשמור על דיסקרטיות וחסיון מידע. לעולם לא "נרכל" על מה שהיה במשמרת.
- פניה לנערה- רק על ידי האישה בצוות.
- להגיע מהצד, לא מלפנים, לרדת לגובה העיניים (אפשר להתכופף או לבקש רשות לשבת עמם).
- לבחון שפת גוף (להבין אם יש איום\קורבן).
- להחמיא על התנהגות חיובית.

למי נפנה באיזה מקרים? לפי שיקול דעת וחומרת המצב

מוקד (שיטור)- 106 \ ווטסאפ 054-8822106

- ונדליזם
- הקמות רעש
- אלכוהול
- משטרה- 100
- סמים
- אלימות מכל סוג
- שילוב של סמים ואלכוהול – נורה אדומה!
- מצב בו יש הרבה בנים ובת אחת או מעט בנות בשילוב אלכוהול\סמים- נורה אדומה!
- מצב בו יש קטינה עם בגיר- נורה אדומה!
- מוקד שירות להתייעצויות (לא חירום) - 110
- מד"א 101
- פציעה או כל מקרה שדורש התערבות רפואית.

לקבלת מידע נוסף ועדכונים שוטפים:

אור לקהילה - לחוסן במצב חירום

אתר תנועת אור

קהילתי- פלטפורמה הלאומית ליזמות שכונתית

בקרוב- הרשמו לניוזלטר שלנו וקבלו עדכונים מכל מה שחם וקורה בעולם הקהילות

בנוסף: צוות קהילות אור בשבילכם בכל שאלה, התלבטות או רעיון

**וזכרו - קהילה חזקה היא המפתח לאיכות חיים טובה יותר.
יצירת קהילה בתוך הבניין מעניקה רשת תמיכה, תחושת
שייכות ומייצרת חוסן משותף, תנאי לחיים חברתיים
וקהילתיים בריאים ועשירים**